

Aluehallintovirasto

Etelä-Suomi

LAUSUNTO

ESAVI/5859/00.02.00/2014

25.8.2014

SISÄMINISTERIÖ

26. 08. 2014

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö

Päätöksiä turvallisuudesta – Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto esittää lausuntonaan asiakohdassa mainitusta asiasta aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen, opetus- ja kulttuuritoimen -vastuualueen sekä pelastustoimen ja varautumisen -vastuualueen lausunnoista ilmenevän.

Ylijohtaja

Anneli Taina

Johtaja

Tuula-Kaarina Isosuo

LIITTEET peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen lausunto
opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueen lausunto
pelastustoimen ja varautumisen -vastuualueen lausunto

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 016 000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4
PL 301, 45101 Kouvola

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Hallintopalvelujen vastuuyksikkö

Viite: SM021:00/2013

LAUSUNTO SISÄMINISTERIÖN RAPORTISTA "PÄÄTÖKSIÄTURVALLISUDESTA. TURVALLISUUS OSAKSI KUNNAN SÄHKÖISTÄ HYVINVOINTIKERTOMUSTA"

Raportissa esitetty kunnan sähköisen hyvinvointikertomuksen ja turvallisuussuunnitelman yhdistäminen on erittäin kannatettavaa.

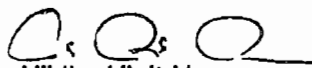
Valtuustokauden mittainen tarkasteluväli on riittävän pitkä, jotta varteenotettavia muutoksia voidaan indikoida ja niihin varautua. Vuosittainen raportointi tuottaa arviointi- ja suunnittelutietoa lyhyellä aikavälillä.

Kuntatiedon lisäksi voisi olla kiintoisaa saada esiin tiedot alueellisesti ja valtakunnallisesti työssäkäyntialueittain tai seutukunnittain.

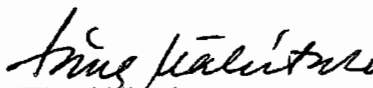
Aluehallintovirastot voisivat käyttää tietoja peruspalveluiden arviointiin ja sisäisen turvallisuuden ohjelman seurantaan. Raportista ei täysin selviä millaisessa muodossa indikaattoritieto on käytettävissä. Valtakunnallisesti käytössä olevat indikaattorit antavat hyvän työkalun kunnille vertailla oman alueen hyvinvointitilannetta. Kaikkiaan indikaattoreiden määrän tulisi olla melko pieni, jotta niiden käytettävyys ja luotettavuus olisivat hallittavissa. Linkki poliisin tulostietokantaan tukee laaja-alaista turvallisuus- ja suunnittelutyötä.

Opetustoimen näkökulmasta on kiinnostavaa, että yhdeksi turvallisuusongelmia ennakoivaksi indikaattoriksi on nostettu koulupudokkaiden määrä, mikä on vaikeasti määriteltävä tieto. Tässä ilmeisesti tarkoitetaan SOTKANetin koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17–24-vuotiaita. Syrjäytymistä ennakoivat tunnusluvut ovat tärkeitä arvioitaessa alueen hyvinvointia ja koettua turvallisuuden tunnetta.

Johtaja

Ulrike Hjelt-Hansson

Erikoissuunnittelija

Tiina Mäkitalo

19.8.2014

Viite: SM021:00/2013

Päätöksiä turvallisuudesta – turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta

Pelastustoimi ja varautuminen vastuualue lausuu ”Päätöksiä turvallisuudesta – turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta” raportista seuraavaa:

- Kunnan turvallisuussuunnitelman liittäminen osaksi sähköistä hyvinvointikertomusta on erittäin hyvä suunnitelma, jolla turvallisuussuunnitelmassa päätetyt toimenpiteet saadaan osaksi kunnan strategiaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Tällä tavoin sisäisen turvallisuuden toimenpiteisiin sekä turvallisuussuunnitteluprosessiin saadaan tavoitteellisuutta ja vaikuttavuutta sekä jäntevöitetään siihen liittyvää päätöksenteko kunnassa.
- Raportin laatineen työryhmän eräänä tehtävänä oli laatia malliesitys siitä, miten aluehallintovirastot voisivat hyödyntää sähköistä hyvinvointikertomusta alueellisessa turvallisuustyössä ja paikallisen turvallisuustyön edistämisessä. Tämä esitys kuitenkin puuttuu raportista ja aluehallintovirasto esittää, että tämä puute korjattaisiin raporttiin ennen raportin julkaisua.
- Raportti sisältää esityksen sähköiseen hyvinvointikertomukseen liitettävistä turvallisuutta kuvaavista mittareista ja tunnuslukuista. Pelastustoimen osalta mittareihin ja tunnuslukuihin esitetään lisättäväksi ”Toteutuneet turvallisuusongelmat” kohtaan liikenneonnettomuuksien sekä rakennuspalojen ja rakennuspalojen vaarojen lukumäärää kuvaavat tunnusluvut. Lisäksi kohtaan ”Ennaltaehkäisevän turvallisuustyön mittaaminen” kohtaan esitetään lisättäväksi pelastustoimen turvallisuusasioihin kohdistuvan valistuksen ja neuvonnan toteutumista kuvaavat mittarit.
- Raportissa on todettu, että on tärkeää että myös muut turvallisuussuunnitteluun osallistuvat tahot, esimerkiksi poliisi, alueellinen pelastuslaitos sekä muut toimijat liittävät turvallisuussuunnittelussa päätetyt tavoitteet ja toimet osaksi toiminnan suunnittelua ja päätöksentekoa. Pelastustoimen kannalta keskeinen asiakirja ja vaikutuskanava tämän suhteen on pelastustoimen palvelutasopäätös. Pelastuslain 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Turvallisuussuunnittelussa alueellisesti ja paikallisesti päätetyt

toimenpiteet tulee pelastustoimen osalta näin ollen sisällyttää tähän päätösasiakirjaan, jotta turvallisuussuunnitelmassa päätetyt toimenpiteet tulevat huomioiduksi pelastuslaitoksen toiminnassa ja päätöksenteossa.

Pelastustarkastaja

Esa-Pentti Lukkarinen

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

Terveydenhuollon yksikön lausunto

Päätöksiä turvallisuudesta – Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta, Sisäministeriön julkaisu 15/2014 (Luonnos)

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty asiantuntijalausuntoa *Päätöksiä turvallisuudesta – turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta*. Etelä-Suomen aluehallintovirasto kiittää saamastaan mahdollisuudesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston mukaan turvallisuussuunnitelman tai tiivistelmän lisääminen kunnan sähköiseen hyvinvointikertomukseen tarjoaisi uusia mahdollisuuksia turvallisuustilanteen ja väestön hyvinvoinnin seurantaan.

Terveydenhuoltolain 12 § mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Terveys 2015 -kansanterveysohjelmassa korostetaan myös eri hallinnonalojen välisen yhteistyön merkitystä terveysvaikutusten aikaansaamiseksi.

Turvallisuussuunnittelun näkökulmasta sähköinen hyvinvointikertomus mahdollistaisi turvallisuusasioiden liittämisen osaksi kunnan strategiaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua.

Kuntaliiton sähköisen hyvinvointikertomuksen suosituksessa on listattuna kymmenen kuntalaisen hyvinvointiin vaikuttavaa teemaa, jotka ovat 1. osallisuus ja vaikuttaminen 2. elämänlaatu 3. henkinen hyvinvointi 4. terveys ja toimintakyky 5. turvallisuus 6. opiskelu ja työ 7. tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus 8. asuminen ja ympäristö 9. toimeentulo 10. kuntalaisten palvelut. Turvallisuus on jo siis omana teemanaan huomioitu sähköisessä hyvinvointikertomuksen suosituksessa.

Julkaisussa arjen turvallisuuden rakentumista kuvataan hyvinvointi- ja kontrolliturvallisuuden käsitteillä, joissa yhdistyvät ennalta ehkäisevä työ sekä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Alueellisen hyvinvointityön suunnittelussa on tärkeä tunnistaa kontrolliturvallisuuden ja ennalta ehkäisevän työn rajapinnat. Arjen turvallisuuden edistäminen heijastuu yksilö- ja yhteisötasolla myös hyvinvoinnin edistämiseen. Turvallisuusongelmia ennakoivat indikaattorit kuten alkoholin kulutus ja koulupudokkaiden määrä ovat keskeisiä myös hyvinvoinnin edistämisen työssä.

Lisäämällä turvallisuutta mittaavia indikaattoreita sähköiseen hyvinvointikertomukseen on mahdollista saada aiempaa tarkempaa tietoa turvallisuuden ja hyvinvoinnin riskitekijöistä ja niiden välisistä yhteyksistä. Tietoja voidaan hyödyntää mm. sosioekonomisten terveyserojen ja syrjäytymisen syntymekanismin selvittämisessä ja ennaltaehkäisevän toiminnan suunnittelussa.

Tulevaisuuden uudistuva Suomi (2014) raportissa tuodaan esille, että sosioekonomiset, alueelliset ja sukupuolten väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat edelleen suuria, vaikka suuri osa väestöstä voi hyvin. Esimerkiksi nuorten kohdalla huono-osaisuus ja terveydelliset ongelmat kohdentuvat pieneen osaan ja polarisoituminen lisääntyy. Näiden kehityssuuntien seurannassa turvallisuutta ja hyvinvointia koskevien tietojen yhdistäminen voi tuoda lisäarvoa ennalta ehkäisevän työn suunnitteluun.

Työryhmän esityksistä Etelä-Suomen aluehallintovirasto kannattaa turvallisuussuunnittelun kehittämistä niin, että se tuottaa konkreettisia tuloksia ja samalla kehitetään turvallisuuden tunnetta kuvaavia tunnuslukuja ja mittareita. Kunta voi päättää liittääkö se sähköiseen hyvinvointikertomukseen turvallisuussuunnitelman kokonaisuudessaan vai sen tiivistelmän. Poliisin tulostietojärjestelmän liittäminen sähköiseen hyvinvointikertomukseen on myös perusteltua.

Julkaisussa listattujen indikaattoreiden lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto esittää työryhmän pohdittavaksi seuraavia indikaattoreita: kansallinen uhritutkimus, vartiointiliikkeiden tilastot häiriökäyttäytymisestä, huumausaineita koskevat indikaattorit, lastensuojeluilmoitusten seuranta, nuorten tekemät henkirikokset, alkoholiin liittyvät päihdeavainindikaattorit sekä Valviran ja aluehallintovirastojen alkoholielinkeinorekisterin (ALLU) tiedot perutuista anniskeluluvista/häiriöistä. Lisäksi seurattavina toimintamalleina voisi hyödyntää: Pakka, Tie Selväksi, Marak ja Ankkuri -malleja.

Julkaisussa nostettiin esille, miten aluehallintovirastot voisivat hyödyntää sähköistä hyvinvointikertomusta alueellisessa turvallisuustyössä ja paikallisen turvallisuustyön edistämässä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtävien näkökulmasta turvallisuus- ja hyvinvointiteemojen yhdistäminen tukisi ainakin sisäisen turvallisuuden ohjelman seurantaa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä ehkäisevää päihdetyötä ja lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemistä.

Aluehallintovirastojen peruspalveluiden arviointiraporteilla on selvitetty paikallisten turvallisuussuunnitelmien laadintaa ja kytkeytymistä kunnan prosesseihin. Peruspalveluiden arviointia voitaisiin jatkossa hyödyntää myös kuntien turvallisuussuunnitelmien ja hyvinvointikertomusten seurannassa.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet myös ylitarkastaja Heli Heimala ja aluehallintoylilääkäri Hanna Putkonen.

Aluehallintoylilääkäri

Minna Helenius

Erikoissuunnittelija

Jarkko Yliruka